

female, 4th year student, Sociology

Як зазначалось на груповій зустрічі, з часом дедалі важче пам'ятати як і що відчувалось на початку війни. Можливо, це механізм захисту свідомості чи просто короткочасність людської пам'яті, але все-ж основні моменти лишаються, як рубці від шрамів на шкірі.

До 24.02. Я не вірила в те, що можуть бути якісь дуже активні бойові дії чи що на нас нападуть. Чомусь була впевнена, що це лише залякування, і все минеться. Повномасштабна війна в нашій країні здавалась можливою лише в спогадах старшого покоління про Другу світову чи в книжках.

24.02. Я одна з тих людей, яким пощастило прокинутись все-ж не від новини про наступ. В мене був будильник на 6:25 ранку, я мала йти ставити прання в пральну машинку в гуртожитку. Тут задзвонив телефон моєї сусідки Ані і почали голосно стукати в двері блоку. Дуже дивним були такий ранній дзвінок до людини, яка пізно лягає і так само пізно зазвичай встає, та ранні гості. Вона прокинулась від другого дзвінка, і сказала відчинити двері, але вже перестали стукати. Прокинулась ще одна моя сусідка, Крістіна, і Аня сказала, що Росія напала на Харків. Першими словами, які ми змогли вимовити, були нецензурні. Я все-таки пішла ставити прання, бо нічого краще, ніж це не спало на думку. Аня пішла знімати гроші, а Крістіна збиралась додому, щоб бути з сім'єю(вона з Мукачева). Я мала дзвонити своїм рідним, але без сліз не могла. Трохи заспокоївшись, все-ж зателефонувала. Мама сказала, що все добре, хоча насправді вже в 3-й ночі вона чула вибухи на військовому аеродромі, який від нас за 5 кілометрів(про це я дізналась пізніше). Відстояла марно чергу в один банкомат, потім з більшим успіхом в інший, після цього в аптеку з Анею, і з нею ж купили трохи продуктів. Спакували «тривожні» рюкзаки і спускались під час тривоги на цокольний поверх(а живу я на 12-му поверсі).

Перші дні. Відомо, що є певні реакції на стрес. Моєю було «завмири». Я боялась, що щось трапиться. Просила маму і сестру приїхати у Львів, де було б безпечніше, ніж вдома, між бронетанковим заводом та вже згадуваним аеродромом. Спускалась під час тривоги в укриття на цокольний поверх і гасила світло коли казали. Ноутбук лежав у рюкзаку, і я боялась його звідти діставати. Виходити кудись теж не хотіла, бо переживала, що почнеться тривога, а я не зможу сховатись. Коли ми вперше з Анею вийшли, так і сталося – правда, ми недалеко відійшли. Віддала два коцики для переселенців. І дуже дивувалась настирливості моєї родини в плані мого вступу на магістратуру – для них це була ніби точка

опори в цей час, а я не могла планувати нічого далі, ніж найближчі дні. Ходила на перший поверх допомагати плести сітки і шукала відео для інформаційного волонтерства подруги.

01.03 «Мої дівчата», тобто мама і сестра приїхали у Львів. Правда, я надіялась, що їх можна буде поселити до мене в гуртожиток, але ні, не можна було. Тут нам дуже допомогла моя одногрупниця, яка місцева і живе в приватному будинку. Вона в перший день написала, що за можливості маємо триматись разом і допомагати один одному, тож я в неї спитала, а вона погодилась прийняти моїх рідних в себе, ще й наполегливо кликала мене, аби були вкупі. Так я вже третій місяць живу не в гуртожитку, і ховатись в підвал стало ближче.

Наступні дні. Жити в сім'ї, де до тривоги ставляться відносно спокійно і поруч твої рідні емоційно легше, ніж коли може серед ночі працювати пожежна сигналізація(з допомогою цієї системи та гучномовця на весь гуртожиток всіх підіймали для того, аби прямували в укриття). Все далі і далі ставало спокійніше, або лише так здавалось.

Перший раз з початку березня я плакала через історію про хлопчика, який не розумів, чому ж йому так боляче, якщо він себе добре поводить. До цього я трималась і намагалась все менше жити новинами, ніж в перші дні. Внутрішні занепокоєння, тривоги та переживання все більше витісняли переживання за жертв, яким не могла допомогти. Ще досі частково я в тому стані «завмерти» - більше стала прокрастинувати та намагаюсь менше приймати рішень, і по мінімуму планую майбутнє, хоча й радять діяти по-іншому. «Я не думаю за то», - трохи перефразована цитата Скарлет О'Гара, яка описує мій спосіб відійти від проблем і поганих думок.

Загальний стан та ставлення. Чому з'явився цей пункт – я з Житомира, моя сім'я походить з Житомирської та Чернігівської області. З дитинства я говорила українською та російською, останньою ж читала, дивилась фільми та серіали. З років 10 пишалась, що народилась в один день з Олександром Пушкіним, знала декілька його віршів, в якомусь плані була майже починаюча пушкіністка. З захопленням читала російську літературу, слухала російський рок та цитувала «Ліквідацію» - багатосерійний фільм про післявоєнну Одесу, де головну роль виконує Володимир Машков. І як в головного героя часом боліло серце, приблизно так мені було боляче за те, що складена з усього художнього частина моєї особистості виявилась гнилою і неможливою для сьогодення. Моя інформаційна бульбашка тріснула, але вщент розлетілась скляна скульптура з рожевими окулярами захоплення російським. Ніби особисто образили висловлювання деяких діячів, серед яких і згаданий Машков, на підтримку того жаху і зла, що відбувається. Довгий час я намагалась відділити для себе те, що так любила, від носіїв мови. Та і досі я не вірю, що «люди», які здатні

вбивати та гвалтувати тримали в руках щось інтелектуально важче інструкції освіжувача повітря. Але тут активізувалась інша частина громадян країни-агресора, і відділити культуру від народу виявилось невітленою ідеєю.

Разом з цим перші місяці 2 точно було відчуття, що це просто неможливо, це страшний і просто дуже реалістичний сон. Ну як можна так підступно і безглуздо вчинити – напасти на сусідню країну, і цим топити її і своїх громадян в крові та сльозах? І досі я до кінця не можу цього збагнути. Можливо, справа у вродженому частковому пацифізмі. Але все більше дереалізація змінюється, на жаль, звичкою.

Моя сестра, яка повернулась додому, помітила різницю у відчутті того, що відбувається. У Львові це не так сильно, як ближче до Сходу. Так, це не применшує переживань та зусиль, але сама атмосфера інша.

Вийшла трохи суб'єктивна інтроспекція, але, як в інколи занадто емоційної людини, май внутрішній соціолог згорнувся клубочком і ліниво щось намагається робити, в той час як активувався стан дівчинки, для якої коцик – найкращий захист, а куля вигаданого світу – прихисток.